

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 4837
Tarih : 22.03.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de Belediyelere bağlı veya Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na bağlı sığınaklarda bulunan kadınların seçimlerde taşınabilir sandıklarda oy kullanmasını öngören Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih: 29-3-2024	Esas No: 2/2084

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
21 Mart 2024
Numara:

TBMM GENEL YERAK
22 Mart 2024
No: 1601050

GENEL GEREKÇE

İstanbul Sözleşmesi'nin kaldırılmasının ardından kadına yönelik şiddet ve katliamlar artarak devam etmiştir. 2024 yılı ocak ve şubat ayında 38'i şüpheli olmak üzere toplamda 105 kadının katledilmesi, bir günde neredeyse iki kadının erkekler tarafından katledildiğini göstermektedir. Ocak 2013 – Kasım 2023 tarihleri arasında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı Şiddeti Önleme Merkezlerine (ŞÖNİM) 1 milyon 360 bin 27 kadının başvuru yaptığı açıklanmıştır. 10 yıllık bu şiddet verileri, bir günde 366 kadının saldırıya uğramış olduğu anlamına gelmektedir. Yani bir günde en az 1 kadın katledilirken, 366 kadın saldırıya uğramaktadır. Kayıtlara geçmeyen şiddet ve katliam verileri de düşünüldüğünde söz konusu saldırıların boyutu vahimdir. Şiddetten sığınmak üzere Bakanlığın tabiriyle “konuk evlerine” başvuran kadınların sayısı azımsanamayacak derecedir. Sığınaklarda bulunan kadınlar ise seçme ve seçilme hakkı gibi birçok haktan mahrum kaldığı bilinmektedir.

En az 7 seçim boyunca, 2009 yılından itibaren, sığınaklardaki kadınların oy kullanamadığı kamuoyuna yansımıştır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın açıklamalarına göre 2018 Genel Seçimlerinde ve 2019 Yerel Seçimlerinde sığınaklarda bulunan her 5 kadından 4'ü oy kullanamamıştır. Bakanlık oy kullanma talebinde bulunan kadınların güvenliklerinin sağlandığını açıklamıştır. Ancak söz konusu uygulamanın birçok risk taşıdığı, kadınların çok ciddi güvenlik kaygısı olduğu açıktır. Türkiye Kadın Hakları Federasyonu, YSK'nın koruma kararı aldırarak kadınlara yönelik tedbirlerinin yetersiz olduğunu, koruma kararı aldırılmamış ama sığınaklara gitmiş kadınların nerede oy kullanacağına dair ibare bulunmadığını ifade etmiştir. 2019 yerel seçimlerinde sığınaklarda kalan yaklaşık 30 bin kadın, adreslerinin Yüksek Seçim Kurulu'nun (YSK) internet sitesinden öğrenilebileceği endişesiyle sandık başına gitmediği kamuoyuna yansımıştır.

2024 Yerel Seçimleri yaklaşırken sığınaklarda bulunan kadınların büyük çoğunluğunun oy kullanamaması, güvenlik endişesiyle oy kullanmaktan imtina etmesi, hali hazırda şiddetten sığındıkları mekânda dahi şiddetin devam ettiği anlamına gelmektedir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün eylem planlarından olan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eylem Planında (2009-2013) ve Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planında (2018-2023), kadınların siyasete ve karar alma süreçlerine katılımı demokrasinin temel koşulu olarak belirtilmiştir. Dolayısıyla söz konusu şiddetin devam etmesi, sığınaklarda bulunan kadınların adreslerinin bulunması kaygısıyla oy kullanamaması demokrasiyle bağdaşmamaktadır. Belediyelerin Belediye Kanuna aykırı bir şekilde sığınak açmaması sorununun yanı sıra birçok sığınanın yerlerini bilindiği iddiası da kadınların hayatını tehlikeye atmaktadır.

“Sığınak” veya “sığınma evi” yerine “konuk evi” tabirinin kullanılmasının sosyal haklardan yararlanmasına engel olduğunu düşünen kadın kurumlarında çalışan kadınlar, en temel yurttaşlık haklarından mahrum edilmemeleri için gerekli düzenlemelerin yapılmasını dile getirirken sığınaklara sandık konulmasının hızlı bir çözüm olabileceğini belirtmektedir.

Bu Kanun Teklifi ile, “konuk evi” denilerek birçok haktan mahrum bırakılan kadınların maruz kaldığı eşitsizliği gidererek haklardan yararlanması sağlanacaktır. Bu nedenle kadınların güvenli oy kullanması için ŞÖNİM, nüfus müdürlükleri, emniyet müdürlükleri gibi farklı kamu kurumları arasında düzenli koordinasyon sağlanması, sığınaklarda bulunan kadınların güvenli bir şekilde oy kullanabilmesi için taşınabilir sandık uygulamasının sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Madde değişikliği ile sığınaklarda sandık kurularak sığınaklarda bulunan kadınların oy kullanabilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.

**SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 – 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 74’üncü maddesinin birinci fıkrasının dördüncü cümlesine “Sandıklar” ibaresinden sonra gelmek üzere “8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun hükümleri kapsamında kurulan kadın konukevlerine,” ibaresi ve fıkra dördüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.
“Kadın konukevlerinde kalan kadınlar, bulundukları konukevinde kurulan sandıklarda oy kullanırlar.”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.